

A hegyi beszéd, és a két ház példázata

G.H. Lang – Pictures and Parables, 5. fejezet

Máté 7,24-27 és Lukács 6, 46-49

Jánosnak sok tanítványa volt, Jézusnak pedig még több (Jn 4,1). Tanítványnak lenni azt jelentette, hogy valaki nyilvánosan elkötelezte magát egy adott tanító tanításai mellett, hogy megtartja azokat. A Máté 5-7-ben olvassuk az Úr legelső olyan tanítását, melyet a tanítványainak adott. A hegyi beszéd egyértelműen a tanítványoknak szól (Mt 5,1-2), de mivel a végére már a sokaság is hallgatta, ezért mindnyájukra kiterjedt. A beszédben nincs semmi, ami *ne* vonatkozna a tanítványokra, és a legnagyobb része egyedül őrjük vonatkozik.

Hogy a hegyi beszéd a mostani korszakban élő keresztényeknek szól, a következőkből tudhatjuk:

1. a) Nem vonatkozhat az Antikrisztus idején élő kisszámú, istenfélő zsidó maradékra, mert ők nem lesznek Krisztus tanítványai. Nem fognak Jézusban mint Messiásban hinni addig, míg meg nem látják eljönni dicsőségben (Zak 12 és 13). Az Ószövetség utolsó mondata megmutatja, hogy Mózes törvénye alatt lesznek (Mal 4,4-6 / 3,22-24), tehát nem Krisztus szabadságában.

b) Krisztus tudta, hogy ezek a tanítványok, akikhez beszélt, a gyülekezet magja lesznek, nem pedig a távoli jövő hitetlen maradékának képviselői.

c) Amikor Máté evangéliuma íródott, a „tanítvány” és a „keresztény” szavak ugyanazokat az embereket jelentették.

2. A hegyi beszédben megjelenő társadalmi viszonyok a jelen korszakra utalnak, nem az ezeréves királyság idejére. Gyász, harcok, üldözés, korrupció, elnyomás, házasságtörés, válás, böjt, távollévő Vőlegény, kutyák és disznók, a mammon imádata, aggodalmaskodás; az életre vezető keskeny út, melyet kevesen találnak meg; hamis próféták, névleges keresztények; az emberek választhatnak, hogy engedelmeskednek-e vagy sem az Úrnak – mindezek a mostani korszakra jellemzők, ezek közül egyik sem lesz meg az ezeréves királyságban.

3. A királyság még nem jött el, hiszen a) imádkoznunk kell, hogy eljöjjön; b) a hűségesség jutalma még mindig a mennyben van fenntartva; c) az életünk és cselekedeteink (munkánk) ítélete még várat magára.

4. Az igazság Szellemének kellett emlékeztetnie az apostolokat arra, amit Krisztus tanított (Jn 14,26), nekik pedig arra kellett tanítaniuk a minden nemzetből való tanítványokat, hogy „megtartsák *mindazt*”, amit Krisztus parancsolt nekik (Mt 28,20). Ezt meg is tették, ahogyan az részletesen kiderül, ha nyomon követjük az apostoli levelekben, köztük Páléiban is a hegyi beszédben elhangzott tanításra tett számos utalást vagy abból való idézetet¹.

5. A boldogmondásokban Krisztus a Maga teljes képét festi le előttünk; és minden tanítvány elhívása arra szól, hogy olyanok legyenek, mint Ő (1Pt 2,21-23 stb.). A boldogmondásokban bemutatott emberek természetes módon, az új természet által valósítják meg ezeket a szabályelveket a gyakorlatban; mások képtelenek erre.

1 Egy gyűjtemény ezekből itt található: <https://www.themillennialkingdom.org.uk/Christ%27s%20Sermon%20on%20the%20Mount.htm> (ford.)

6. Az elhangzott tanácsok és szabályelvek különösen is illenek a keresztényekhez, és nagy segítségükre vannak ebben a korszakban, mint például az esküvés, az aggodalmaskodás, az ellenség szeretete és hasonló témákban. Az út, amin járunk, és az útmutató arról, hogy hogyan járjunk rajta, nyilvánvalóan összefüggenek.

A hegyi beszéd számos parancsa képekből áll, melyek mind kettős képek:

- 1) A hívők só és világosság; mindkettő úgy működik, hogy *ellene hat* a környezete állapotának (5,13-15).
- 2) A nyilvános zsinagóga és a rejtett belső szoba: Az élet az emberek előtt, és a szív Isten előtt (6,1-18).
- 3) A moly és a rozsdá: belső és külső romlás (6,19-20).
- 4) A kincs és a tolvaj: Ott gyűjtsünk kincseket, ahol biztonságban vannak (6,19-21).
- 5) A madarak és a liliumok: Szabadság az aggodalmaskodástól (6,26-30).
- 6) A szálla és a gerenda: téves ítélet és képmutatás (7,1-5).
- 7) Kutyák és a szent dolgok; disznók és gyöngyök: a szellemi ítélőképesség (különbségtétel) szükségessége (7,6).
- 8) A szűk kapu és a keskeny út; a széles kapu és a széles út: Élet vagy veszedelem (7,13-14).
- 9) Juhok és farkasok: veszély, és hogyan nézzünk szembe vele (7,15).
- 10) Jó és rossz gyümölcs: A megtévesztők leleplezése (7,15-20). Itt átveszi Bemerítő Jánostól azt a képet, amikor a rossz fát kivágják és tűzre vetik (19. v.).

Ez az utolsó kép az ítéletről pedig átvezet bennünket az utolsó kettős képhez, a két házhoz.

A két ház

„Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket, és cselekszi azokat, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és nekidőltek annak a háznak, de nem omlott össze, mert kősziklára volt alapozva. Aki pedig hallja tőlem ezeket a beszédeket, de nem cselekszi, hasonló lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát. És ömlött a zápor, és jöttek az árvizek, feltámadtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; és összeomlott, és nagy lett annak romlása” (Mt 7,24-27).

A Mt 13,44-52-ben négy olyan kép van, melyek nem kifejezetten példázatok, az 53. vers azonban mégis azok közé sorolja őket. Mind a négyet ezzel a kifejezéssel vezeti be: „*Hasonló* a mennyek országa (királyi uralma)”. A Máté 7,24-ben és 26-ban a párhuzamos kifejezést találjuk: „Mindenkinek, aki (...) *hasonló lesz a...*”, ami azt mutatja, hogy egy hasonlat is lehet példázat, még ha nem is szerepel mellette ez a kifejezés.

Ennek a példázatnak a szokásos evangéliumi értelmezése a bűnös ember üdvösségéről vagy kárhozatáról szól, ami azonban elfedi a valós jelentését, ezáltal a benne rejlő fő tanítás elveszti az életét. Fel lehetünk jogosítva erre az értelmezésre is, de aki így használja, annak először világossá kell tennie, hogy most csak *illusztrációnak alkalmazza* ezt a szakaszt, de nem ez az elsődleges jelentése.

Az Úr ugyanis nem mondott semmit az építők sorsáról. Még csak arra sem utalt, hogy bármelyik is bent volt-e a házban vagy sem, amikor jött a vihar; azt pedig bizonyosan nem mondta, hogy az egyik megmenekült, a másik pedig halálát lelte. Erre az értelmezésre nem jogosít föl az Ige. Az ember ne illesszen be a képbe olyan részleteket, melyeket az isteni Alkotó kihagyott; ha mégis megteszi, azzal elrontja a képet.

A következőt kell megtanulnunk ebből a példázatból: Hogy minden ember, akár tanítvány, akár nem, az egész életét azzal tölti – azaz arra használja az idejét, erejét, a rendelkezésére álló eszközöket –, hogy felépítse a saját életének a szerkezetét, a saját jellemét, amely bemutatja, hogy ki ő; fáradozásának eredménye pedig komoly próbának lesz kitéve, úgy, mint ahogyan egy épületet tesz próbára a vihar. Ha kiállja a próbát, akkor az építőnek maradandó nyeresége származik életművéből; ha összeomlik, akkor rájön, hogy hiába élt és fáradozott.

A hallgatók, mivel ismerték az Ószövetséget, tudták, hogy az Isten ítéletét épületre zúduló, pusztító viharként ábrázolja (Ézs 28,17; Ez 13,10-16). Ezékiel próféciájában *kifejezetten* arról beszél, hogy az építőket el fogja pusztítani az általuk épített, leomló fal, ami megmagyarázza, hogy Krisztus miért hagyja ki ezt a részletet.

Hogy ez a példázat Krisztus valódi követőire vonatkozik, onnan is kiderül, hogy az Ige ugyanezt a meghatározó képet használja a korinthusi hívőkkel kapcsolatban is (1Kor 3,10-15). Pál lefektette az egyedüli alapot, amelyre a jól felépített élet épülhet, és ez nem más, mint Krisztus Jézus. Az alapnak semmi sem árthat; és a keresztény ember vagy elpusztíthatatlan anyagokból – arany, ezüst és masszív, nagyértékű drágakövek – vagy pedig gyengékből – fa, széna és szalma – építhet erre. Az Úr eljövendő napja komolyan meg fogja próbálni az anyagok és a munkavégzés minőségét, mert az a nap olyan lesz, mint a tűz. Ez a kép is jól ismert volt az Ószövetség olvasói előtt: Ézs 10,16-18; 29,6; 30,30 stb.

Ezt a képet akár a nagy kő-, illetve márványtemplomoktól is lehetett volna kölcsönözni, például amilyen a hatalmas, buddhista Svedagon pagoda Rangunban. A nagy, sziklás dombon áll az óriási, tetőtől talpig arannyal borított, harangformájú épület; körülötte kisebb, fából épült szentélyek, a zarándokok törékeny kis bódéi. Tűz esetén ezek azonnal megsemmisülnének, míg a főépület teljesen érintetlen maradna.

Hogy a példázatban rejlő tanítás újonnan születetteknek szól, viszont az építő örök pusztulásáról nincsen szó, kiderül onnan, hogy az apostol arról, aki rosszul épített, azt mondja: „Ha valakinek a munkája megég, kárt vall. Ő maga azonban megmenekül, de úgy, mintha tűzön keresztül.”

Amikor egy idős ateistának a megtéréséhez gratuláltak, az így felelt: „Igen, üdvösségem van, de az életemet elvesztettem.” Nyolcvan évének egyetlen óráját sem hozhatta vissza, hogy Isten hasznára fordítsa; az ideje, ereje, minden erőforrása elveszett, habár ő maga, az ember, a bűnös megmenekült Krisztus vére által.

Ez a tanítás volt az, melyet Krisztus olyan erőteljesen hangsúlyozott és többször elismételt tanítványainak: Lehet, hogy az ember az egész világot megnyeri, ugyanakkor az *életét* elveszíti (Mt 10,37-39; 16,24-27; Mk 8,34-38; Lk 9,23-26). Hogy a *pszükhé* ebben az összefüggésben bizonyára az *életet* jelenti, és nem a „személyiség” értelemben vett *lelket*, világos abból, hogy senki sem képes elcserélni a személyiségét valami másért, azonban nagyon is *el tudja* vesztegetni az *életét* – idejét, befolyását, javait –, és így az örökre elvész. Az ilyen ember úgy lép be az örökkévalóságba, hogy megmenekült, de nincs semmije; semmit sem tud felmutatni a földi életéből.

Hogy melyik eshetőség fog bekövetkezni, abban a döntő tényező, hogy mi volt az ember hozzáállása Krisztus tanításaihoz. Akik engedelmeskednek igéinek, a Máté 5-7 letelejétől kezdve, azok biztonságosan fognak építeni; akik nem engedelmeskednek, azok hiába fáradoznak. Világos, hogy amikor eljön az Úr napja, azokat a cselekedeteket fogja jóváhagyni, amelyeket Ő Maga parancsolt; ugyanígy világos, hogy semmi más nem fog megmaradni a próbái során. És ebbe az olyan építésnek a súlyos ítélete is beletartozik, amit valaki az evangélium szolgálatába vagy a

gyülekezeti életbe épített, illetve azokba a személyes dolgokba, melyeket az Úr *nem* szentesített. El lesz pusztítva az eljövetelek, és egyedül az fog megmaradni, amit az Ő megismert akaratának való engedelmesség révén tettünk. Egy cselekedet elítéléséhez elég az, ha *nem* volt rá utasítás, és Isten azt szívében *nem* is gondolta (Jer 7,31).

Ezért a keresztény ember komolyan számoljon Krisztus első tanításával, a hegyi beszéddel, és az utolsóval, amit elárulásának éjszakáján mondott, de minden egyéb utasításával is e kettő között.

A diszpenzacionalista elmélet, mely szerint az első három evangélium „a zsidóknak” szól, nem pedig közvetlenül a keresztényeknek, nagyon ártalmas a tanítványságra nézve, és egyértelműen ellentétes azzal az iránnyal, amit az Úr mutatott: hogy a tanítványokat arra kell tanítani, „hogy megtartsák mindazt, amit” az apostoloknak parancsolt (Mt 28,19-20). A diszpenzacionalista (korszakos) tanítás a tanítványokban olyan petyhüdtséget idéz elő, mely annak a katasztrófának teszi ki őket, hogy hiába éltek az életüket, a „házuk” el fog pusztulni.

Krisztus követelményei, melyeket tanítványaitól elvár, szigorúak. Ezzel kapcsolatban Müller György 1850-ben arra a kérdésre: „Hogyan haladhat át a keresztény ember egy olyan világon, mint ez?”, azt felelte, hogy erre a János 7,17 adja meg a választ: „Ha valaki kész cselekedni az Ő akaratát”; tehát, „ha **valaki** kész rá, hogy megcselekedje ezeket a parancsolatokat, **úgy, ahogy azok írva vannak** (lásd: Mt 5,39-44), hiszem, hogy az Úr velem együtt elvezeti arra, hogy meglássa: az Isten akarata az, hogy **szó szerint vegyük őket.**” Erre az alapelvre építve Müller György nem fáradozott hiába, és nem pazarolta el erejét hasztalan hiábavalóságra.